

Okul Öncesi Eğitimdeki Öğrenme Merkezlerinin Mevcut Durumunun Analizi

Analysis of the Current Status of Learning Centers in Preschool Education

Kevser DURMAZ¹, şenel ELALDI²

¹Öđretmen, MEB, kevser.58.1994@gmail.com, 0000-0002-4573-5460

¹Prof. Dr., Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, selaldi@cumhuriyet.edu.tr, 0000-0003-0780-4207

Geliş Tarihi: 31 Ağustos 2024

Kabul Tarihi: 26 Mart 2025

ÖZ

Bu çalışma, okul öncesi eğitimde yer alan öğrenme merkezlerinin mevcut durumuna (merkezlerin materyal durumu, konumu, güvenlik unsurları, yeterlilikleri, ergonomi durumu) ilişkin bir değerlendirme yapmaktır. Nicel araştırma kapsamında tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmanın evrenini 2023-2024 akademik yılında Türkiye'de resmi ve özel kurumlarda görev yapan okul öncesi öğretmenleri oluşturmuştur. Araştırmanın örnekleme ise basit seçkisiz örnekleme yöntemi kullanılarak bu evrende yer alan ve çalışmaya gönüllü katılmayı kabul eden 130 okul öncesi öğretmeninden oluşmuştur. Veriler, araştırmacılar tarafından geliştirilen ve okul öncesi öğretmenlerinin öğrenme merkezlerinin mevcut durumuna ilişkin görüşlerini belirlemeyi amaçlayan anket ile toplanmıştır. Verilerin analizinde betimsel istatistikler (frekans, yüzde, ortalama, standart sapma) kullanılmıştır. Bulgularda katılımcıların sınıf merkezlerinin mevcut çocuk sayısına uygun materyallerle donatılmış olduğuna vurgu yaptıkları

ortaya çıkmıştır. Çoğu katılımcı sınıf mevcuduna uygun ve optimal çeşitte materyallere sahip olduğunu, materyallerin dayanıklılığının bulunduğunu, bu materyallerin sağlık koşullarına uygun olduğunu, materyallerin öğrenme merkezlerinin niteliğine sahip olduğunu ve güncel duruma göre aksiyon alınarak yenilendiğini ifade etmiştir. Öğrenme merkezlerini konumlandırmanın sınıf içerisinde uygun olduğu ve komşu merkezlerle uyumlu konumlandırıldığı belirlenmiştir. Öğrenme merkezlerinin kaza olasılığı içermediği, raf ve dolapların güvenlik açısından sabitlendiği belirtilmiştir. Yeterlilik açısından blok merkezi, kitap merkezi ve sanat merkezi öğrenim için yeterli bulunmuştur. Buna karşılık müzik merkezi, fen merkezi ve dramatik oyun merkezi geliştirilmesi gereken öğrenme merkezleridir. Merkezler estetik, temiz ve kullanılabilir durumda olduğu bulgularına da yer verilmiştir. Okul öncesi eğitim kurumlarının öğrenme merkezlerini geliştirirken öğretmenlerin görüşlerini dikkate almaları, öğrenme merkezlerinin etkin kullanımını artırmak için öğretmenlere yönelik hizmet içi eğitim programları düzenlenmesi, MEB (2024) programı kapsamında öğrenme merkezleri oluşturulması ve gelişiminin sağlanması, fiziki koşulların iyileştirilmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Okul öncesi eğitim, öğrenme merkezi konumu, öğrenme merkezi ergonomisi, öğrenme merkezi yeterliliği, öğrenme merkezi materyal durumu

ABSTRACT

This study aims to make an evaluation of the current status of learning centers in preschool education (material status of the centers, location, security elements, competencies, ergonomic status). The survey model was used within the scope of quantitative research. The universe of the research consisted of preschool teachers working in official and private institutions in Türkiye in the 2023-2024 academic year. The sample of the research consisted of 130 preschool teachers who were included in this universe and accepted to participate in the study voluntarily, using the simple random sampling method. The data were collected with a questionnaire developed by the researchers and aimed to determine the opinions of preschool teachers on the current status of learning centers. Descriptive statistics (frequency, percentage, mean, standard deviation) were used in the analysis of the data. The findings revealed that the participants emphasized that the classroom centers were equipped with materials appropriate to the number of children. Most participants stated that they had the most appropriate and optimal variety of materials for the class size, the materials were durable, these materials were suitable for health conditions, the materials had the characteristics of the learning centers, and they were renewed by taking action according to the current situation. The study determined

that the positioning of the learning centers was appropriate within the classroom and that they were positioned in harmony with neighboring centers. The participants stated that the learning centers did not contain the possibility of accidents, and that the shelves and cabinets were fixed for safety. In terms of adequacy, the block center, book center and art center were sufficient for learning. On the other hand, the music center, science center and dramatic play center are learning centers that need to be developed. The participants also stated that the centers were aesthetic, clean and usable. The researchers recommend that preschool education institutions take the opinions of teachers into consideration when developing learning centers, organize in-service training programs for teachers to increase the effective use of learning centers, create and develop learning centers within the scope of the MEB (2024) program, and improve physical conditions.

Keywords: *Preschool education, learning center location, learning center ergonomics, learning center adequacy, learning center material availability*

GİRİŞ

Çocukların gelişim ve öğrenmelerinde eğitimciler, eğitim programları, yöntemleri, materyalleri ve sınıf içi düzenlemeleri gibi etkenler büyük önem taşır. Okul öncesi eğitim programında, çocukların sınıftaki eğitim sürecine aktif olarak katılmalarını, bilgiyi yapılandırmalarını, bireysel olarak ya da küçük gruplar oluşturarak becerilerinin desteklenmesini sağlayacak çeşitli öğrenme merkezleri oluşturmaları önerilmektedir (Dülgeroğlu ve Günindi, 2022). Okul öncesi eğitimde öğrenme merkezleri, çocukların çeşitli beceriler kazanmasına yardımcı olan önemli alanlardır. Okul öncesi sınıflarında bulunan bu alanlar, çocukların yetenek ve ilgileri doğrultusunda yönelindikleri, çocuğa özel alan yaratan ve odaklanma sağlayan alanlardır (Shonkoff ve Phillips, 2000; Özyürek ve Kılınç, 2015). Bu merkezlerin amacı, çocukların en kalıcı öğrenme yöntemi olan oyun yoluyla öğrenmelerine olanak tanımadır. Çocukların farklı beceriler geliştirmelerine, hayal güçlerini kullanmalarına ve işbirliği yapmalarına olanak tanıyan çeşitli materyallerle donatılmıştır. Çocuklar, materyalleri kullanma fırsatı buldukları bu merkezlerde, kendi başlarına deneyimleyerek öğrenirler ve bu süreç kalıcı öğrenmelerine olanak tanır (Aral ve Can Yaşar, 2015; Cosgrove, 1992; Özyürek ve Kılınç, 2015). Dolayısıyla bu merkezler, çocukların keşfetme, öğrenme ve sosyal etkileşimlerini destekler. Çocuk boyutunda dolaplar/raf sistemleri, pano, farklı renklerde halılar, yer döşemeleri veya yerde belirli alanlara yapıştırılan bantlar gibi unsurlar, öğrenme merkezlerini birbirinden ayırmak ve organize etmek için kullanılabilir (Milli Eğitim Bakanlığı

[MEB], 2013). Öğrenme merkezlerindeki materyallerin düzenli bir şekilde ayrılması ve kategorize edilmesi, çocukların kolaylıkla erişebilmelerini ve kullanmalarını sağlar (Demiriz, Karadağ ve Ulutaş, 2003).

MEB (2013) okul öncesi eğitim programı okul öncesi eğitim sınıflarında blok merkezi, kitap merkezi, müzik merkezi, dramatik oyun merkezi, sanat merkezi ve fen merkezi olmak üzere altı öğrenme merkezi bulunmasını önermektedir (Orcan-Kaçan, Dedeoğlu-Aktuğ, Karaçelik ve Kimzan, 2021). Blok merkezi, çocukların yaratıcılıklarını ortaya koydukları ve hayal güçlerini kullanarak deneme-yanılma süreçlerini somut bir şekilde ifade ettikleri bir merkezdir (Şener ve Ülkü, 2016). Blok merkezi, çocukların çeşitli malzemelerle deneyim kazanarak gelişimlerinin farklı alanlarına destek sağladığı bir öğrenme alanıdır. Bu merkez, çocukların büyük ve küçük kaslarını kullanmalarına olanak tanıyan farklı tasarımlar yapma imkânı sunar. Bloklarla oynama, yaratıcılığı teşvik ederken, mantıksal düşünme becerilerini ve kavramların somut bir şekilde anlaşılmasını destekler. Çocuklar, blokları seçip inşa ederken boyutlar, şekiller, sayılar, alan, uzunluk ve ağırlık gibi kavramları öğrenirler (Dodge, Colker ve Heromen, 2008). Kitap merkezi, çocukların kitaplara ve okumaya karşı olumlu bir bakış açısı geliştirmelerini sağlayarak, iletişim ve dil yetilerini destekleyen bir öğrenme alanıdır. Bu merkezin konforlu, aydınlık ve gürültüden uzak bir ortamda olması önemlidir. Kitap merkezleri, “çocukların basılı araç gereçleri inceleyebileceği, masa üzerinde veya bir minderde hikâye, dergi vb. materyallerle çalışabilecekleri bir alan sunar” (MEB, 2013, s.40). Sanat merkezi, “çocukların farklı materyallerle etkileşime geçerek keşifler yapabilecekleri bir ortam sağlayan ve bu süreçte estetik algıları ve manipülatif becerileri geliştiren geçmiş deneyimleri ve öğrendiklerini temel alarak yeni fikirler ve özgün ürünler ortaya koymalarına olanak tanımak amacıyla tasarlanmış bir öğrenme alanıdır” (MEB, 2013, s.40-41). Bu merkez, çocukların sanatsal ifadelerini özgürce keşfetmelerine olanak tanıırken yaratıcılıklarını geliştirmek, estetik algılarını güçlendirmek ve farklı kültürleri tanımalarını sağlamak için önemli ortamlardan biridir (Şahin, 2020). Fen merkezi, çocukların merak duygusunu ve öğrenme isteğini uyandırmayı hedefler ve onların dünya hakkında yeni şeyler keşfetmelerini, bilimsel süreç becerilerini geliştirmelerini, tahmin etme, gözlem yapma ve deney yapma gibi becerilerini destekler (Demiriz ve Ulutaş, 2000). Aydınlık, düzenli ve sessiz bir ortamın fen merkezi olarak düzenlenmesi, “çocukların dikkatlerini odaklamalarına ve merak duygularını keşfetmelerine” olanak tanır (MEB, 2013, s.41). Matematik merkezi, “çocukların matematiksel kavramları keşfetmelerine, deneyimlemelerine, öğrenmelerine, günlük yaşamlarıyla ilişkilendirmelerine yardımcı olan ve matematikle olan etkileşimlerini, anlayışlarını geliştirmek için önemli bir ortamdır” (MEB, 2013, s.43). Dramatik oyun merkezi, çocukların hayal gücünü ve

yaratıcılıklarını kullanarak farklı roller üstlendikleri, duygularını ve düşüncelerini ifade ettikleri bir ortamdır. Bu merkezde çocuklara çeşitli rollere girme ve gerçek hayat deneyimlerini taklit etme fırsatı verilir. Çocuklar, dramatik oyun merkezinde oynadıkları oyunlar aracılığı ile dil, iletişim ve sosyal becerilerini geliştirir (Kocamanoğlu, 2014).

Okul öncesi sınıflarındaki öğrenme merkezleriyle ilgili MEB Okul Öncesi Programı'nın 2024 yılında güncellenmesiyle birlikte öğrenme merkezleri ile ilgili dikkat edilmesi gereken konular arasında öğrenme merkezlerinin birbirinden belirgin bir biçimde çeşitli malzemelerle (çocuk boyundaki dolap/raflar, pano, farklı renkte halılar, yer döşemeleri veya yere yapıştırılan bantlar gibi) ayrılmasının sağlanması, öğrenme merkezlerinin düzenlenmesinde çocukların güvenliği ve rahatlığının öncelikli olması, çocukların erişebileceği materyallerin, dolapların ve masaların çocuk boyuna uygun olması, çocukların kendi başlarına materyallere erişmeleri ve kullanmalarının sağlanması, masaların, sandalyelerin kenarları ve köşeleri sivri olmaması, materyallerin yerleştirilmesinin güvenli bir ortam oluşturmak için dikkatlice planlanması, öğrenme merkezlerine kazanımlara uygun olarak yeni materyaller eklenmesi, bazı materyallerin kaldırılması, bazılarının da tekrar yerine konması şeklinde güncellenmesi, öğrenme merkezlerinin düzenlenmesinde, sınıfı benimsemeleri ve aldıkları sorumlulukları yerine getirmelerine destek olması için çocukların da fikirlerinin alınması unsurlarına yer verilmiştir (MEB, 2024).

Öğrenme merkezlerinin programda belirlenen hedeflere ulaşabilmesi için, öğretmenlerin bu merkezlerden en verimli şekilde yararlanabilmeleri adına yeterli beceri düzeyine ve farkındalığa sahip olmaları gerekmektedir (Kaçan, Dedeoğlu Aktuğ, Karaçelik ve Kimzan, 2021). Metin (2017) tarafından yapılan çalışmada öğretmenlerin öğrenme merkezlerinin etkin kullanımı konusunda bilgi ve beceri düzeylerinin düşük olduğu ortaya çıkmıştır. Bu durumda çocukların farklı merkezlerden yararlanma durumlarının göz önünde tutulmadığı vurgulanmıştır. Güzelyurt, Dayanan, Çakır ve Ahmetoğlu (2019) tarafından yapılan çalışmada okul öncesi öğretmenlerin mevcut koşullarda öncelikli öğrenme merkezi seçme ve düzenleme konusunda donanımlı olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Aktın ve Aşçı (2021) tarafından yapılan çalışmada da öğretmenlerin okul öncesi programa uygun olarak blok, sanat, fen, kitap ve müzik gibi merkezlere yer verirken geçici ilgi merkezlerine çok fazla yer vermedikleri, merkezleri amacına uygun hazırlama konusunda bilgi eksikliklerinin olduğu sonuçlarına ulaşılmıştır. Aysu ve Aral (2016) tarafından yapılan çalışmada öğretmenlerinin öğrenme merkezleri hakkındaki görüşlerine yer verilmiş ve öğretmenlerin program ve uygulama konusunda destek ihtiyaçları olduğu sonucu ortaya çıkmıştır. Karlıdağ (2021) tarafından yapılan çalışmada da öğrenme merkezlerinin öğrenmedeki en önemli unsurlar

olduğu belirtilmiş bu yüzden öğretmenlerin donanımlı olmasına vurgu yapılmıştır. Fiziksel öğrenme ortamları oluşturulurken öğretmenlerin eğitimsel özelliklerin dikkate alınması gerektiği ifade edilmiştir.

Öğrenme merkezlerinin etkin kullanımını sağlayan öğretmenlerin, gerekli donanıma sahip olmalarına rağmen, karşılaştıkları maddi ve fiziksel sınırlamaların bu merkezlerin oluşturulmasını olumsuz yönde etkilediği, alanyazındaki birçok çalışmada vurgulanmaktadır. Demirci ve Şıvgın (2017) tarafından yapılan çalışmada öğretmenlerin maddi ve fiziksel olanaklardaki eksiklikler nedeniyle sınıflarındaki öğrenme merkezlerini kullanamadıkları ve eski programdaki ilgi noktalarını uygulamaya devam ettikleri ortaya çıkmıştır. Ramazan, vd. (2018) tarafından yapılan çalışmada da araştırmaya katılan okul öncesi öğretmenleri sınıflarındaki öğrenme merkezlerini yeterli bulmadıklarını belirtmiş ve bu durumu okulun maddi yetersizliğine bağlamışlardır. Tanrıku, Dağdaş ve Kirizoğlu (2023) tarafından yapılan çalışmada öğrenme merkezleri içinde bulunan alanın yetersizliğine vurgu yapılmış ve fiziksel koşulların iyileştirilmesi önerilmiştir. Clevenger, McKee ve Pfeiffer (2022) tarafından yapılan çalışmada, sınıfın fiziki koşullarının yeterli düzeyde olmasının çocukların motivasyonlarını artırdığına, çocukların bilişsel gelişimini ve duygusal refahlarını olumlu yönde etkilediğine vurgu yapılmıştır. Ayrıca, Maxwell, Mitchell ve Evans (2020) tarafından yapılan çalışmada iyi aydınlatılmış ve havalandırılmış sınıfların çocukların konsantrasyonunu ve genel sağlık durumlarını olumlu etkilediği tespit edilmiştir.

Araştırma, öğretmenlerin perspektifinden öğrenme merkezlerinin mevcut durumlarını ve kullanım biçimlerini inceleyerek, okul öncesi eğitimde öğrenme merkezlerinin etkin kullanımını geliştirmeyi hedeflemektedir. Bu bağlamda, okul öncesi eğitimde çocukların aktif katılımını sağlayan, bireysel ve grup becerilerini destekleyen öğrenme merkezlerinin önemi büyük bir yer tutmaktadır (Dülgeroğlu ve Günindi, 2022). Bu merkezler, çocukların gelişim süreçlerinin tüm alanlarına katkı sağlayarak eğitim süreçlerinin etkinliğini arttırmaktadır.

Alanyazında, öğrenme merkezlerinin çevresel faktörlerle ve erken çocukluk eğitimindeki etkileriyle ilişkili birçok çalışma bulunmaktadır. Maxwell, Mitchell ve Evans (2020), sağlıklı çevresel koşulların bilişsel gelişim ve duygusal refah üzerindeki olumlu etkilerini vurgulamışken, Smith (2020), çeşitli öğrenme merkezlerinin çocukların sosyal becerilerini ve dil gelişimlerini desteklediğini ortaya koymuştur. Ayrıca, Carter ve Darby (2021), materyal çeşitliliğinin çocukların yaratıcılığı ve problem çözme becerilerini geliştirdiğini, Jones ve Reynolds (2021) ise modern eğitim ortamlarının öğrenme motivasyonunu iyileştirdiğini belirtmiştir. Yurt içindeki çalışmalarda ise öğrenme merkezlerinin rolü ve uygulama sorunlarına odaklanılmaktadır. Özşırkıntı, Akay ve Bolat

(2014), öğretmenlerin okul öncesi eğitim programına ilişkin görüşlerini değerlendirerek sınıf mevcudu ve fiziksel koşullardaki yetersizliklerin öğrenme merkezlerinin oluşturulmasında zorluklar yarattığını ifade etmiştir. Aysu ve Aral (2016) ise öğretmenlerin öğrenme merkezleri konusunda destek ihtiyaçlarını dile getirmiştir.

Mevcut çalışmaların çoğu, öğrenme merkezlerinin genel etkilerine ve karşılaşılan sorunlara odaklanırken, bu çalışmada öğrenme merkezlerinin mevcut durumunu materyal, konum, güvenlik, yeterlilik ve ergonomi gibi çok boyutlu bir çerçevede ele alarak bu alandaki boşluğu doldurmak amaçlanmaktadır. Özellikle, öğrenme merkezlerinin fiziksel unsurlarının bir arada değerlendirilmesi, öğretmenlerin bu merkezleri daha etkili kullanabilmeleri için kapsamlı bir bakış açısı sunmaktadır. Bu nedenle, bu çalışma öğrenme merkezlerinin sadece teorik önemini değil, aynı zamanda pratik uygulamalarını da derinlemesine inceleyerek okul öncesi eğitim alanına özgün ve değerli katkılar sunmaktadır. Bu araştırma kapsamında, okul öncesi eğitimdeki öğrenme merkezlerinin etkin kullanımı, materyal çeşitliliği ve fiziksel ortam koşulları öğretmenlerin perspektifinden nicel veriler ışığında detaylı bir şekilde incelenmiştir. Dolayısıyla bu kapsam doğrultusunda araştırmanın alanyazına ve okul öncesi eğitim uygulamalarına önemli katkılar sağlaması amaçlanmaktadır. Bu bağlamda çalışmanın amacı okul öncesi eğitimde yer alan öğrenme merkezlerinin mevcut durumuna ilişkin bir değerlendirme yapmaktır. Bu amaç doğrultusunda okul öncesi öğretmenlerinin öğrenme merkezlerinin mevcut durumuna yönelik merkezlerin materyal durumu, konumu, güvenlik unsurları, yeterlilikleri, ergonomi durumu görüşleri nelerdir? sorularına cevap aranmıştır.

YÖNTEM

Araştırma Modeli

Bu araştırma tarama modeline dayanan nicel bir çalışmadır. Tarama, geçmişte ya da şimdi var olan bir olayı olduğu gibi analiz etmeyi ve betimlemeyi amaçlayan araştırma modelidir (Karasar, 2018).

Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini 2023-2024 akademik yılında Türkiye'de resmi ve özel kurumlarda görev yapan okul öncesi öğretmenleri oluşturmuştur. Bu evrende yer alan basit seçkisiz örnekleme yöntemi kullanılarak ve çalışmaya gönüllü katılmayı kabul eden 130 okul öncesi öğretmeninden oluşmaktadır. Örneklem büyüklüğü, zaman ve kaynak kısıtlamaları göz önünde bulundurularak belirlenmiştir. Örneklem yöntemiyle yapılan araştırmalar, "zaman ve maliyet açısından daha ekonomik olmasının yanı sıra, evrenin tamamının incelenmesiyle elde

edilen bulgularla benzer şekilde geçerli, güvenilir ve sağlıklı sonuçlar verebilir” (Gökçe, 1988, s.77-78). Örneklem grubuna ait demografik veriler Tablo 1’de yer almaktadır.

Tablo 1’de yer alan verilere göre, örneklemin %7.69’u (N=10) erkek, %92.31’i (N=120) ise kadındır. Örneklemin %77.69’u (N=101) lisans mezunu iken; yüksek lisans mezunu olanların oranı %22.3’dür (N=29). Araştırmaya en yoğun katılım (%76.92; N=100) ile 25-30 yaş aralığındadır. Kıdem yılına göre katılımcıların %43.85’i (N=57) en fazla 5-10 yıl arası deneyime sahiptir. Okul türlerine göre bağımsız anaokulları (%100; N=130) en fazla temsil edilmiştir.

Tablo 1. Örneklem Grubunun Demografik Özellikleri

Cinsiyet	N	Yaş	N	Eğitim Düzeyi	N	Okul Türü	N
Erkek	10	25-30	37	Lisans	101	İBA	44
Kadın	120	30-35	34	Yüksek Lisans	29	BA	60
		35-40	29			MLBUA	5
		40-45	16			ÖEUA	5
		45+	14			OBA	16
Kıdem Yılı		Hizmet İçi Eğitim Alma		Sınıf Mevcudu			
5-10 yıl	57	Hayır	83	5-10	15		
10-15 yıl	36	Evet	47	10-15	33		
15-20 yıl	24			15-20	51		
20-25 yıl	4			20-25	28		
25+ yıl	9			25+	3		

İBA: İlkokula Bağlı Anasınıfı, BA: Bağımsız Anaokulu, MLBUA: Meslek Lisanesine Bağlı Uygulama Anaokulu, ÖEUA: Özel Eğitim Uygulama Anaokulu, OBA: Ortaokula Bağlı Anasınıfı

Tablo 1’de görüldüğü gibi meslek lisesine bağlı uygulama anaokulları ve özel eğitim uygulama anaokulları ise eşit oranda (%0.77; N=1) ve en az örnekleme oluşturmaktadır. Katılımcıların %36.15’si (N=47) hizmet içi eğitim almış iken, almamış olanların oranı %63.85’tür (N=83). Katılımcıların sınıf mevcudu sayısının en yoğun olduğu aralık %39.23 (N=51) ile 15-20 kişiliktir.

Veri Toplama Araçları

Veriler, araştırmacılar tarafından geliştirilen ve okul öncesi öğretmenlerinin öğrenme merkezlerinin mevcut durumuna ilişkin görüşlerini belirlemeyi amaçlayan anket ile toplanmıştır. Kuramsal çerçeve kapsamında alanyazın taramasıyla maddeler oluşturulmuş ve anketin kapsam geçerliği için üç okul öncesi öğretmeninden, iki eğitim bilimleri öğretim üyesinden ve üç okul öncesi alanında uzman öğretim üyesinden (N=8) görüş alınarak önerileri doğrultusunda maddeler üzerinde gerekli değişiklikler yapılmıştır. Araştırma kapsamında

kullanılan anketteki her bir madde, hedeflenen yapıyı ölçüp ölçmediği veya gereksiz olup olmadığı açısından uzman görüşleri (N=8) doğrultusunda değerlendirilmiştir. Lawshe (1975) tekniği, Kapsam Geçerlik Oranlarını (KGO) hesaplamak için kullanılmaktadır (akt. Yurdugül, 2005). Bu formüle göre $KGO = (Nu - N / 2) / (N / 2)$ dir. “Nu”, “gerekli” olduğunu belirten uzman sayısını, “N” ise toplam uzman sayısını göstermektedir. Veneziano ve Hooper'ın (1997) kapsam geçerlilik kriterleri tablosuna göre elde edilen KGO'ların istatistiksel anlamlılığı test edilmiştir. Tüm maddeler için hesaplanan Kapsam Geçerlilik İndeksi (0.95) bu tabloda yer alan 8 uzman görüşü için ifade edilen minimum değerle (0.78) karşılaştırılmıştır. Bu bağlamda anketin istatistiksel olarak anlamlı olduğu anlaşılmaktadır [(0.95>0,78) KGI>KGO].

Anketin son halinde üç bölüm yer almıştır. Birinci bölüm cinsiyet, yaş, öğrenim durumu, kıdem, öğrenme merkezlerine yönelik hizmet içi eğitim alıp almama ve sınıf mevcudunu içeren kişisel bilgiler; ikinci bölümünde 5’li Likert tipi derecelendirme “kesinlikle katılıyorum” (5), “katılıyorum” (4), “kararsızım” (3), “katılmıyorum” (2) ve “kesinlikle katılmıyorum” (1) biçiminde 22 maddeye yer verilmiştir. Anketin üçüncü bölümünde her bir öğrenme merkezinin yeterliliğini ölçmek amacıyla oluşturulan 5’li derecelendirme maddeleri “çok iyi” (5), “yeterli” (4), “geliştirilmeli” (3), “yetersiz” (2) ve “çok yetersiz” (1) biçiminde yer almıştır.

Veri Analizi

Toplanan veriler, SPSS 22.0 istatistik programı kullanılarak analiz edilmiştir. Verilerin analizinde betimsel istatistikler (frekans, yüzde, ortalama, standart sapma) kullanılmıştır.

BULGULAR

Okul öncesi eğitimde yer alan öğrenme merkezlerinin mevcut durumuna (merkezlerin materyal durumu, konumu, güvenlik unsurları, yeterlilikleri, ergonomi durumu) ilişkin bulgular aşağıda başlıklar halinde verilmiştir.

Öğrenme Merkezlerindeki Materyallerin Durumuna Yönelik Bulgular

Öğrenme merkezlerindeki materyallerin durumunun tespiti için uygulanan analiz sonuçları Tablo 2’de sunulmuştur.

Tablo 2. Öğrenme Merkezlerindeki Materyallerin Durumu

Maddeler	Kesinlikle Katılıyorum		Katılıyorum		Kararsızım		Katılmıyorum		Kesinlikle Katılmıyorum	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
1. Sınıfta bulunan merkezler sınıf mevcuduna uygun materyal imkânına sahiptir.	16	12.3	41	31.5	24	18.5	30	23.1	19	14.6
2. Sınıfta bulunan merkezler bulunan materyaller dayanıklıdır.	18	13.8	42	32.3	32	24.6	28	21.5	10	7.7
3. Sınıfta bulunan merkezlerde bulunan materyaller çocukların sağlık koşullarına uygundur.	21	16.2	58	44.6	31	23.8	18	13.8	2	1.5
4. Sınıfta bulunan merkezlerde materyal çeşidi sağlanmıştır.	19	14.6	49	37.7	19	14.6	30	23.1	13	10
5. Sınıfta bulunan merkezlerdeki materyaller merkezin niteliğini yansıtır.	33	25.4	57	43.8	23	17.7	14	10.8	3	2.3
6. Sınıfta bulunan öğrenme merkezlerini aylık plandaki kavram ve kazanımlara göre sıklıkla güncellenmektedir.	12	9.2	50	38.5	23	17.7	35	26.9	10	7.7

Tablo 2 incelendiğinde; “Sınıfta bulunan merkezler sınıf mevcuduna uygun materyal imkânına sahiptir” maddesine katılımcıların çoğunluğu (%43.8; N=57) olumlu görüş bildirmiştir. Bu durum katılımcıların sınıf merkezlerinin mevcut çocuk sayısına uygun materyallerle donatılmış olduğuna vurgu yaptıklarını göstermektedir. Bununla birlikte, %41.6’sının (N=54) bu konuda kararsız veya katılmadığı görülmektedir. Bu sonuç katılımcıların sınıf mevcutlarına uygunluk açısından uygun materyal imkânına sahiplik açısından belirli bir memnuniyet düzeyinde olduklarını, ancak bazıları için bu konuda belirsizlik olduğunu göstermektedir. Öte yandan katılımcıların %14.6’sı (N= 19) kesinlikle uygun materyal imkânına sahip olmadıklarına vurgu yapmışlardır.

"Sınıfta bulunan merkezlerdeki materyaller dayanıklıdır" ifadesine göre, katılımcıların büyük bir kısmı (%32.3; N=60) merkezlerde bulunan materyallerin dayanıklı olduğunu düşünmektedir. Ancak, %46.1’i (N=42) bu konuda kararsız veya katılmamaktadır. Katılımcıların %7.7’si (N=10) ise merkezde bulunan materyalleri kesinlikle dayanıksız

bulduklarını ifade etmişlerdir. Katılımcıların materyallerin dayanıklılığına dair olumlu görüşü olsa da bazı katılımcılar bu konuda belirsizlik yaşamaktadır ya da dayanıksız bulmaktadır.

"Sınıfımda bulunan merkezlerde bulunan materyaller çocukların sağlık koşullarına uygundur" maddesine göre, çoğunluk (%60.8; N=79) bu materyallerin çocukların sağlık koşullarına uygun olduğunu düşünmektedir. Ancak, %37.6'sı (N=20) bu konuda kararsız veya katılmamaktadır. Sadece katılımcıların % 1.5'i (N=2) materyalleri sağlık koşulları açısından kesinlikle uygun olmadığına dair görüş bildirmiştir. Bu sonuçlar, katılımcıların sağlık açısından önemli olan materyallerin varlığına dair farkındalıklarının olduğunu göstermektedir.

"Sınıfımda bulunan merkezlerde materyal çeşidi sağlanmıştır" maddesine katılımcıların büyük bir kısmı (%52.3; N=68) olumlu görüş bildirirken. %37.7'si (N=49) bu konuda kararsız veya katılmamaktadır. Katılımcıların %10'u (N=13) ise materyal çeşitliliğinin kesinlikle sağlanmadığına yönelik görüş bildirmişlerdir. Bu durum, katılımcıların materyal çeşitliliğine yönelik genel bir memnuniyet gösterdiğini, ancak bazılarının bu konuda belirsizlik yaşadığını, memnuniyetsizlik gösterenlerin sayısının ise çok az olduğunu göstermektedir.

"Sınıfımda bulunan merkezlerdeki materyaller merkezin niteliğini yansıtır" maddesine göre, katılımcıların (%69.2; N=90) merkezlerdeki materyallerin merkezin niteliğini yansıttığına inanmaktadır. Ancak, %28.5'i (N=17) bu konuda kararsız veya katılmamaktadır. Katılımcıların %2.3'ü (N=3) ise materyallerin merkezin niteliğini kesinlikle yansıtmadığına yönelik görüş bildirmişlerdir. Bu sonuçlar, katılımcıların merkezlerin niteliğiyle ilgili olarak genel bir memnuniyet gösterdiğini, ancak bazılarının bu konuda belirsizlik yaşadığını, çok azının ise memnuniyetsizlik yaşadığını göstermektedir.

"Sınıfımda bulunan öğrenme merkezlerini aylık plandaki kavram ve kazanımlara göre sıklıkla güncellenmektedir" maddesine göre, katılımcıların çoğu (%47.7; N=62) olumlu görüş bildirmiş ancak, %44.6'sı (N=45) bu konuda kararsız veya katılmamaktadır. Katılımcıların %7.7'si (N=10) ise kesinlikle öğrenme merkezlerini aylık plandaki kavram ve kazanımlara göre güncellenmediğine yönelik görüş bildirmişlerdir. Bu sonuçlar, katılımcıların öğrenme merkezlerinin güncelliğine dair genel bir memnuniyet gösterdiğini, ancak bazılarının bu konuda belirsizlik yaşadığını, küçük bir grubun ise kesinlikle güncellenmediğini savduklarını göstermektedir.

Öğrenme Merkezlerinin Konumuna Yönelik Bulgular

Öğrenme merkezlerinin konumu ve konumlandırılmasının tespiti amacıyla yapılan analiz sonucunda elde edilen veriler Tablo 3'te sunulmuştur.

Tablo 3. Öğrenme Merkezlerinin Konumu

Maddeler	Kesinlikle Katılıyorum		Katılıyorum		Kararsızım		Katılmıyorum		Kesinlikle Katılmıyorum	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
1. Sınıfta bulunan merkezler çocuğun rahat hareket edebilmesine olanak sağlar.	32	24.6	49	37.7	12	9.2	24	18.5	13	10
2. Sınıfta bulunan merkezler etkinlik uygulamalarına kolaylık ve rahatlık sağlar.	25	19.2	64	49.2	11	8.5	24	18.5	6	4.6
3. Sınıfta bulunan merkezler bireysel ve grup faaliyetlerine olanak tanır.	38	29.2	56	43.1	20	15.4	11	8.5	5	3.8
4. Sınıfta bulunan merkezler yeterli genişliktedir.	18	13.8	20	15.4	13	10	51	39.2	28	21.5
5. Sınıfta bulunan merkezler sınıf içerisinde uygun konumlandırılmıştır.	21	16.2	48	36.9	29	22.3	18	13.8	14	10.8
6. Sınıfta bulunan merkezler komşu merkezlerin özelliklerine göre konumlandırılmıştır. (sesli-sessiz/hareketli-hareketsiz)	25	19.2	45	34.6	20	15.4	31	23.8	9	6.9

Tablo 3'te yer alan katılımcıların öğrenme merkezlerinin konumuna yönelik "Sınıfta bulunan merkezler çocuğun rahat hareket edebilmesine olanak sağlar" maddesine verilen yanıtlarının dağılımı incelendiğinde, önemli bir kısmının (%62.3; N=81) merkezlerin çocukların rahat hareket etmesine olanak sağladığına yönelik görüş belirttikleri ortaya çıkmıştır. Bununla birlikte, %27.7'si (N=36) bu konuda kararsız olduklarını veya katılmadıklarını belirtmişlerdir. Katılımcıların %10'u (N=13) ise kesinlikle çocuğun rahat hareket edebilmesine olanak sağlamadığına yönelik görüş bildirmişlerdir.

"Sınıfta bulunan merkezler etkinlik uygulamalarına kolaylık ve rahatlık sağlar" maddesine katılımcıların %68.4'ü (N=89) olumlu katılım gösterirken, %27'si (N=30) kararsız kaldığını ya da katılmadığını belirtmişlerdir. Katılımcıların %4.6'sı (N=6) ise merkezlerin kesinlikle etkinlik uygulamalarına kolaylık ve rahatlık sağlamadığına yönelik görüş

bildirmişlerdir. Bu sonuç, merkezlerin öğretim ve öğrenme süreçlerini desteklediği yönündeki genel algıyı yansıtmaktadır.

"Sınıfımda bulunan merkezler bireysel ve grup faaliyetlerine olanak tanır" maddesine katılımcıların büyük çoğunluğunun (%72.3; N=94) merkezlerin bireysel ve grup faaliyetlerine uygun olduğunu yönünde görüş bildirirken %23.9'u (N=16) kararsız kalmış ya da katılmadığını ifade etmiştir. Katılımcıların %3.8'i (N=5) ise merkezlerin kesinlikle bireysel ve grup faaliyetlerine olanak tanımadığına yönelik görüş bildirmişlerdir

"Sınıfımda bulunan merkezler yeterli genişliktedir" maddesine katılımcıların %29.2'si (N=38) merkezlerin yeterli genişliğe sahip olduğu yönünde olumlu görüş ifade ederken %52.2'si (N=.61) kararsız olduğunu ya da katılmadığını belirtmişlerdir. Öte yandan, %21.5 (N=28) katılımcı ise sınıflarında bulunan merkezlerin kesinlikle geniş olmadığına vurgu yapmışlardır.

"Sınıfımda bulunan merkezler sınıf içerisinde uygun konumlandırılmıştır" maddesine katılımcıların %53.1'i (N=69) olumlu görüş bildirmiş; ancak %36.1'i (N=32) kararsız kaldığını ya da katılmadığını ifade etmiştir. Katılımcıların %10.8'i (N=14) ise kesinlikle uygun konumlandırılmadığına yönelik görüş bildirmişlerdir.

"Sınıfımda bulunan merkezler komşu merkezlerin özelliklerine göre konumlandırılmıştır" maddesine katılımcıların %53.8'i (N=70) uygun bir şekilde konumlandırıldığına yönelik olumlu görüş bildirmiştir. Ancak %39.22'sinin (N=51) kararsız kaldığı ya da katılmadığı, %6.9'unun (N=9) ise bu merkezlerin kesinlikle uygun konumlandırılmadığını belirttikleri ortaya çıkmıştır.

Öğrenme Merkezlerinin Güvenlik Unsurlarına Yönelik Bulgular

Öğrenme merkezlerinin güvenlik durumlarının tespiti amacıyla yapılan analiz sonucunda elde edilen veriler Tablo 4'te sunulmuştur.

Tablo 4. Öğrenme Merkezlerinin Güvenlik Durumu

Maddeler	Kesinlikle Katılıyor		Katılıyor		Kararsız		Katılmıyorum		Kesinlikle Katılmıyorum	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
1. Sınıfımda bulunan merkezler kaza olasılığı içerir.	9	6.9	20	15.4	25	19.2	58	44.6	18	13.8
2. Sınıfımda bulunan merkezlerde bulunan raf ve dolaplar güvenlik açısından sabitlenmiştir.	55	42.3	52	40	6	4.6	11	8.5	6	4.6

Tablo 4'te görüldüğü gibi katılımcıların %22.3'ü (N=29) "Sınıfta bulunan merkezler kaza olasılığı içerir" maddesine yönelik olumlu görüş bildirmişlerdir. Öte yandan çoğunluğunun (%63.8'i; N=83) kararsız kalarak ya da bu maddeye katılmayarak kaza olasılığına yönelik daha az endişe taşıdıkları bulgusu elde edilmiştir. Katılımcıların %13.8'i (N= 18) ise merkezlerin kesinlikle kaza olasılığı içermediğini düşündüklerini belirtmişlerdir. Bu durum katılımcıların çok azının sınıflarındaki merkezlerin güvenliğine dair endişe taşımadıklarını çoğunluğunun ise endişe taşıdıklarını yansıtmaktadır.

Katılımcıların %82.3'ü (N=107), "Sınıfta bulunan merkezlerde bulunan raf ve dolaplar güvenlik açısından sabitlenmiştir" olumlu görüş belirtmişlerdir. Bu sonuç katılımcıların sınıflarındaki duvara sabitlenmiş raf ve dolapların güvenliğine yönelik olumlu algılarını yansıtmaktadır. Ancak, %13.1'i (N=17) raf ve dolapların güvenliği konusunda kararsız kalmış ya da güvenli bulmadığını ifade etmiş %4.6'sı (N=6) ise tamamen güvensiz bulunduğunu ifade etmiştir. Bu sonuçlar, sınıf merkezlerinin güvenliği konusunda öğretmenler arasında belirgin bir farklılık olduğunu ve bu konuda dikkate değer endişelerin bulunduğunu göstermektedir.

Öğrenme Merkezlerinin Yeterliliğine Yönelik Bulgular

Öğrenme merkezlerinin yeterliliğinin tespiti amacıyla yapılan analiz sonucunda elde edilen veriler Tablo 5'te sunulmuştur.

Tablo 5. Öğrenme Merkezlerinin Yeterliliği

	Çok Yetersiz		Yetersiz		Geliştirilmeli		Yeterli		Çok Yeterli	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
1.Blok Merkezi	7	5.4	11	8.5	39	30	57	43.8	16	12.3
2.Kitap Merkezi	3	2.3	16	12.3	33	25.4	55	42.3	23	17.7
3.Müzik Merkezi	17	13.1	25	19.2	48	36.9	35	26.9	5	3.8
4.Sanat Merkezi	12	9.2	24	18.5	37	28.5	46	35.4	11	8.5
5.Fen Merkezi	22	16.9	30	23.1	51	39.2	22	16.9	5	3.8
6.Dramatik Oyun Merkezi	14	10.8	24	18.5	49	37.7	36	27.7	7	5.4

Tablo 5 incelendiğinde; en çok katılımcının (%43.8'i; N=57) blok merkezine "Yeterli" düzeyde görüş bildirdiği ortaya çıkmıştır. Öte yandan %5.4'ü (N=7) blok merkezini çok yetersiz bulmuştur. Kitap merkezi için, en yüksek katılımcı (%42.3; N=55) "Yeterli" düzeyinde görüş bildirmiş, en düşük görüş ise (%2.3, N=3) "Çok Yetersiz" düzeyinde ortaya çıkmıştır. Ayrıca, kitap merkezinin geliştirilmesine yönelik "Geliştirilmeli" düzeyine vurgu yapan katılımcılar da (%25.4, N=33) yüksek orandadır. Müzik merkezi için, en yüksek katılımcı (%36.9; N=48) "Geliştirilmeli" düzeyine vurgu yapmıştır. En düşük görüş ise (%3.8; N=5)

"Çok Yeterli" düzeyindedir. Bu durum katılımcıların müzik merkezlerinin yeterlilik düzeylerinden çok memnun olmadıklarını ortaya koymaktadır. Sanat merkezi için, en yüksek katılımcı (%35.4; N=46) "Yeterli" düzeyinde görüş bildirmiş, en düşük görüş ise (%9.2; N=12) "Çok Yetersiz" düzeyinde ortaya çıkmıştır. Fen merkezi için katılımcılar (%39.2; N=51) "Geliştirilmeli" düzeyinde en yüksek görüş bildirmişler, en düşük katılımcı görüşleri (%3.8; N=5) "Çok Yeterli" düzeyinde toplanmıştır. Bu sonuçlar fen merkezinin yeterlilik düzeyinde öğretmenlerin memnuniyetsizliğini göstermektedir. Dramatik oyun merkezi için katılımcılar (%37.7; N=49) en yüksek "Geliştirilmeli" düzeyinde görüş bildirmişler, en düşük katılımcı görüşleri (%5.4; N=14) "Çok Yetersiz" düzeyinde ortaya çıkmıştır. Dramatik oyun merkezlerinin yeterlilik düzeylerinden de katılımcıların çok tatminkâr olmadıkları ortaya çıkmıştır.

Öğrenme Merkezlerinin Ergonomi Durumuna Yönelik Bulgular

Öğrenme merkezlerinin ergonomi durumunun tespiti amacıyla yapılan analiz sonucunda elde edilen veriler Tablo 6'da sunulmuştur.

Tablo 6. Öğrenme Merkezlerinin Ergonomi Durumu

Maddeler	Kesinlikle Katılıyorum		Katılıyorum		Kararsızım		Katılmıyorum		Kesinlikle Katılmıyorum	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
1. Sınıfta bulunan merkezler estetikdir.	24	18.5	48	36.9	24	18.5	24	18.5	10	7.7
2. Sınıfta bulunan merkezlerin temizliği yapılabilir.	30	23.1	72	55.4	11	8.5	13	10	4	3.1
3. Sınıfta bulunan merkezlerin ismi ve görseli asılıdır.	41	31.5	51	39.2	6	4.6	24	18.5	8	6.2
4. Sınıfta bulunan merkezlerde açık raf sistemi vardır.	35	26.9	67	51.5	11	8.5	15	11.5	2	1.5
5. Sınıfta bulunan merkezler çocukların erişebileceği yüksekliktedir.	45	34.6	69	53.1	7	5.4	6	4.6	3	2.3
6. Sınıfta bulunan merkezlerin her noktasını öğretmen görebilir.	44	33.8	65	50	5	3.8	11	8.5	5	3.8
7. Sınıfta bulunan öğrenme merkezleri kullanılabilir durumdadır.	31	23.8	61	46.9	21	16.2	12	9.2	5	3.8
8. Sınıfta bulunan öğrenme merkezleri MEB2013 okul öncesi programında yer alan unsurlara göre oluşturulmuştur.	29	22.3	49	37.7	24	18.5	23	17.7	5	3.8

Tablo 6’da verildiği gibi katılımcıların öğrenme merkezlerini oluştururken dikkat ettikleri unsurlara yönelik: "Sınıfımda bulunan merkezler estetikdir" maddesine katılımcıların %55.4’ünün (N=72) estetik açıdan memnun olduğunu belirttiği görülmektedir. Bununla birlikte, %37’si (N=48) bu konuda kararsızdır veya katılmamaktadır. Katılımcıların %7.7’si (N=10) ise merkezleri kesinlikle estetik bulmadıklarını belirtmişlerdir. Katılımcıların %78.4’ü (N=102) "Sınıfımda bulunan merkezlerin temizliği yapılabilir" maddesine olumlu görüş bildirmişlerdir. Ancak, %18.5’i (N=24) bu konuda tereddütlü veya katılmamaktadır. Merkezlerin temizliğini yapılabilir bulmayan katılımcı yüzdesi ise %3.1’dir (N=4).

"Sınıfımda bulunan merkezlerin ismi ve görseli asıldır" maddesine katılımcıların çoğunluğunun (%70.7; N=92) olumlu görüş bildirdiği merkezlerin isim ve görsellerinin asılı olduğunu belirttiği görülmektedir.

"Sınıfımda bulunan merkezlerde açık raf sistemi vardır" maddesine katılımcıların çoğunluğu (%78.4; N=102) olumlu görüş bildirmiştir. Bu durum bu tür bir sistemin varlığına işaret etmektedir. Ancak, katılımcıların %20’si (N=26) bu konuda tereddütlü veya katılmamaktadır. Katılımcıların sadece %1.5’i (N=2) açık raf sisteminin kesinlikle bulunmadığını ifade etmişlerdir.

"Sınıfımda bulunan merkezler çocukların erişebileceği yüksekliktedir" maddesine katılımcıların çoğunluğu (%87.7; N=114) olumlu görüş bildirmişlerdir. Bu durum katılımcılara göre merkezlerin çocukların erişebileceği yükseklikte olduğunu düşündüklerini ortaya çıkarmaktadır.

"Sınıfımda bulunan merkezlerin her noktasını öğretmen görebilir" maddesine katılımcıların büyük bir kısmı (%83.8; N=109) olumlu görüş bildirmiştir. Bu durum katılımcıların merkezlerin her noktasının öğretmen tarafından görülebilir olduğu inancını taşıdıklarını ortaya çıkarmıştır.

"Sınıfımda bulunan öğrenme merkezleri kullanılabilir durumdadır" maddesine katılımcıların çoğunluğu (%70.7; N=92) olumlu görüş belirtmiştir. Bu sonuç katılımcıların öğrenme merkezlerinin kullanılabilir durumda olduğuna yönelik inançlarını ortaya çıkarmıştır.

"Sınıfımda bulunan öğrenme merkezleri MEB (2013) okul öncesi programında yer alan unsurlara göre oluşturulmuştur" maddesine katılımcıların çoğunluğu (%60.0; N=78) olumlu görüş bildirmişlerdir. Bu sonuç katılımcıların bu merkezlerin ilgili programa göre oluşturulduğunu doğruladıklarını göstermektedir.

TARTIŞMA VE SONUÇ VE ÖNERİLER

Okul öncesi eğitimde yer alan öğrenme merkezlerinin mevcut durumunun ortaya konulmasının amaçlandığı bu çalışmada mevcut durum olarak merkezlerin materyal durumu, konumu, güvenlik unsurları, yeterlilikleri, ergonomi durumları ele alınmıştır. Öğrenme merkezlerinde yer alan materyallere yönelik yapılan analizler sonucunda katılımcıların sınıf merkezlerinin mevcut çocuk sayısına uygun materyallerle donatılmış olduğuna vurgu yaptıkları ortaya çıkmıştır. Çoğu katılımcı sınıf mevcuduna uygun ve optimal çeşitte materyallere sahip olduğunu, materyallerin dayanıklılığının bulunduğunu, bu materyallerin sağlık koşullarına uygun olduğunu, materyallerin öğrenme merkezlerinin niteliğine sahip olduğunu ve güncel duruma göre aksiyon alınarak yenilendiğini ifade etmiştir. Ancak uygun materyal imkânına sahip olma konusunda belirsizlik yaşayan katılımcılar ve yeterli materyale sahip olmadıklarının belirten katılımcılar (N=19) da mevcuttur. Bu durum, alanyazında da benzer şekilde vurgulanmıştır. Örneğin, Ramazan, Arslan Çiftçi ve Tezel (2018) çalışmalarında, öğrenme merkezlerindeki materyallerin yeterli sayıda ve çeşitte olmadığını belirtmişlerdir. Ayrıca, Aktın ve Aşçı (2021), öğretmenlerin sınıflarında malzeme eksikliği yaşadıklarını ve bu eksiklikleri kendi imkânlarıyla gidermeye çalıştıklarını ifade etmişlerdir. Yeni materyal alımı ve güncellemelere dikkat ederek öğrencilerini öğrenmeye teşvik etmeye çalışmaktadırlar (Ramazan vd., 2018). Yaptığı çalışmasında okulöncesi eğitim kurumlarında uygun eğitim materyallerinin seçimi ve bunlara ücretsiz erişimi sağlamanın önemine vurgu yapan Dudek (2000), bol materyallere desteklenerek sunulan okulöncesi eğitimin çocuklarda üst düzey düşünme becerilerini geliştirdiğini, sosyal ilişkileri teşvik ettiğini ve duygusal gelişimi desteklediğini belirtmiştir. Benzer şekilde Nsamenang (2004), uygun ve serbestçe erişilebilen materyallerle donanımlı öğrenme ortamlarında çocukların gruplar halinde bir arada kaldıklarını, bir öğrenme merkezinde işbirliği yaptıktan sonra yine küçük gruplarıyla diğer bir öğrenme merkezine geçtiklerini gözlemlemiştir. Çocukların kendilerine uygun materyalleri seçmelerinin ve bunları öğrenme merkezlerinde çoğunlukla diğer çocuklarla en az ikili gruplarla uzun süre kullanmalarının zihinsel ve sosyal gelişim ihtiyaçlarını desteklediğine vurgu yapmıştır.

Çocukların eğitim materyallerine ulaşabilme durumuna yönelik yapılan analizler sonucunda çoğunlukla eğitim merkezlerinin çocukların rahatlıklarına uygun olduğu, etkinlik uygulamalarının kolay ve rahat olduğu, eğitim merkezlerinin bireysel ve grup etkinlikleri için olanaklı olduğu tespit edilmiştir. Buna karşılık eğitim merkezleri yeterli genişliğe sahip olmadığı ortaya çıkmıştır. Bu doğrultuda, Başaran ve Ulubey (2018), Demirci ve Şıvgın (2017),

Kaçan vd. (2021), Kan ve Yel (2018) ile Tanrıku vd. (2023) tarafından yapılan araştırmalar, elde edilen bulguları desteklemektedir. Eğitim merkezlerindeki alan eksikliği, çocukların özgürce hareket etmelerini ve etkinliklere katılımlarını engelleyebilir. Sınıflarda yeterli genişlikte alan bulunmadığı ve merkezlerin üst üste yerleştirildiği durumlarda, çocukların merkezleri ve materyalleri kullanma fırsatları kısıtlanmaktadır. Bir öğrenme merkezinin ne kadar büyük olması gerektiğine vurgu yapılan Kantowitz ve Evans (2004) tarafından yapılan bir çalışmada araştırmacılar, “birçok merkezin büyük bir öğrenme merkezi olarak adlandırılması için dört ila altı çocuk olması gerektiği kuralını takip ettiğini” (s.68) belirtmişlerdir. Bu durumda araştırmacılar mevcut öğrenme merkezlerinin sayısını aynı tutarken sınıftaki öğrenme merkezine düşen çocuk sayısını değiştirerek bu sayıyı artırmışlardır. Sonuç olarak öğrenme merkezi başına düşen çocuk sayısının artmasıyla birlikte alan olarak kalabalıklaşan öğrenme ortamlarından uzaklaşma görülmüş ve bireysel oyun dışı zamanın arttığı ortaya çıkmıştır.

Öğrenme merkezlerinin konumuna ilişkin görüşlerin tespiti amacıyla yapılan analizler sonucunda konumlandırmanın sınıf içerisinde uygun olduğu ve komşu merkezlerle uyumlu konumlandırıldığı belirlenmiştir. Elis ve Arnold, (2006) yaptıkları çalışmalarında okulda oyun merkezlerinin uygun konumlandırılmasının çocukların uygun oyun materyallerine ulaşabilmelerini kolaylaştıracağına vurgu yapmışlardır. Araştırmacılar bu doğrultuda rahat ulaşılabilen materyallerin etkili bir şekilde kullanılabileceğini ifade etmişlerdir. Ögelman ve Karakuzu (2016) tarafından yapılan çalışmada merkezlerin konumlandırmasının birbirlerine yakın olduğu tespit edilmiştir. Bu durum mevcut çalışmanın bulgusunu da desteklemektedir. Alanyazında öğrenme merkezlerinin konum ve konumlandırılmasına ilişkin çalışmaların kısıtlı olması sebebiyle araştırma sonucunun bu boşluğu dolduracağı düşünülmektedir.

Öğrenme merkezlerinin güvenliğine yönelik yapılan analizler sonucunda, çoğunlukla önlemlerin yeterli olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Sınıflarda yer alan raf ve dolapların sabitlendiği ve bu nedenle olası kazaların önüne geçildiği belirtilmiştir. Alanyazındaki araştırmalar incelendiğinde; Mwoma, Begi ve Murungi (2018), Oğuzkan ve Oral (2002) ve Ögelman ve Karakuzu (2016) öğrenme merkezlerinin güvenliğine yönelik (örneğin: raf ve dolapların sabitlenmesi) önlemlerinin alındığı görülmüştür.

Öğrenme merkezlerinin yeterliliğine ilişkin öğretmen görüşlerine yönelik yapılan analizler sonucunda; çoğunlukla blok merkezi, kitap merkezi ve sanat merkezi öğrenim için yeterli bulunmuştur. Buna karşılık müzik merkezi, fen merkezi ve dramatik oyun merkezi

geliştirilmesi gereken öğrenme merkezleridir. Kan ve Yel (2018) spesifik olarak öğrenme merkezlerinden sanat merkezleri üzerinde yaptıkları bir araştırmada bu merkezlerin yetersiz bulunduğu sonucuna ulaşmışlardır. Bu yetersizlikler ise malzeme ve alan kaynaklı olarak açıklanmıştır. Babaroğlu ve Metwalley (2018) yaptıkları bir araştırma sonucunda fen merkezlerinde eğitim ortamı yetersizlikleri ile materyal eksiklikleri ve sınıf mevcutlarının fazlalığı problemlerinin olduğunu ifade etmişlerdir. Demirci ve Şıvgın (2017) yaptıkları araştırmada fen ve matematik merkezlerinde sürekli güncellemeler yapıldığını, öğrenim açısından blok merkezinin yeterli bulunduğunu, dramatik oyun merkezinin yetersiz olduğunu, müzik ve kitap merkezlerinde ise eksikliklerin olduğunu belirlemişlerdir.

Ergonomi durumuna ilişkin öğrenme merkezleri oluşturulurken dikkat edilen unsurlara yönelik yapılan analizler sonucunda; merkezlerin estetik, temiz ve kullanılabilir durumda olduğu ifade edilmiştir. Merkezlerin ismi ve görseli asılı şekildedir, açık raf sistemine sahiptir ve raflar çocukların ulaşabileceği yüksekliktedir. Öğretmenler merkezlerin her noktasını görebilmektedir. Aysu ve Aral (2016) tarafından yapılan bir çalışmada öğrenme merkezlerinin hepsinde isim ve görsellerin renkli kartlarla asılı olduğunu tespit edilmiştir.

Öğrenme merkezlerinde yer alan materyallerin değiştirilme sıklığına yönelik yapılan analizler sonucunda materyallerin belirli periyotlarda yenildiği ve güncel durum yönünde aksiyon alındığı gözlenmiştir. Çocukların ilgi alanları ve ihtiyaçları sürekli değişmektedir. Bu nedenle, materyallerin belirli aralıklarla güncellenmesi ve değiştirilmesi, çocukların öğrenmeye olan ilgilerini canlı tutmak için önemlidir (Sevinç, 2017). Ayvacı, Devocioğlu ve Yiğit (2002) özellikle fen ve doğa eğitimine odaklanan çalışmalarında öğretmenlerin gerekli materyalleri kendileri ya da yardımcıları yoluyla sağladıklarını gözlemlemişlerdir. Bu sebeple materyal değişimi hususunda var olan imkânların yetersiz kaldığı anlaşılmaktadır. Kaçan vd. (2021) yapmış oldukları bir araştırmada öğretmenlerin güncel materyal değişimini sağlayarak çocukların öğrenim motivasyonlarını sağlamaya çalıştıklarını saptamışlardır. Jones ve Reynolds (2021) tarafından yapılan çalışmada renkli ve ilgi çekici eğitim materyallerinin ve teknolojik araçların kullanımının, çocukların öğrenmeye olan ilgisini ve katılımını artırdığı ortaya çıkmıştır.

MEB (2013) programında yer alan öğrenme merkezlerinin durumuna yönelik yapılan analizler sonucunda öğrenme merkezlerinin çoğunlukla MEB (2013) programı unsurlarına uygun oluşturulduğu görülmüştür. MEB (2013) programı, çocukların becerileri ve gelişimleri açısından önemlidir (Aysu ve Aral, 2016; Demirci ve Şıvgın, 2017; Çetin ve Çetin, 2021).

Ögelman ve Karakuzu (2016) tarafından yapılan çalışmalarda da MEB (2013) programına göre öğrenme merkezlerinin mevcut durumu incelenmiş; merkezlerin çoğunlukla 2013 programında belirtilen nitelikten ekonomik ve mekânsal yetersizlikler nedeniyle uzak olduğu; öğretmenlerin öğrenme merkezlerinin oluşturulması ve etkinlikleri öğrenme merkezlerine entegre etmede zorluk yaşadıkları, bazı öğrenme merkezlerinin mevcut olmadığı ve çocukların öğrenme merkezlerine erişemedikleri sonucuna ulaşılmıştır. Özsirkıntı, Akay ve Bolat (2017) tarafından yapılan bir çalışmada da öğretmenlerin, sınıfta öğrenme merkezleri oluşturmakta sıkıntı yaşadıkları, bunun nedeninin sınıfların fiziksel şartlarının uygun olmaması ve öğrenci sayısının fazla olması olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu farklılık, araştırmaların yapıldığı örneklem, coğrafi konum veya zaman dilimi gibi faktörlerden kaynaklanabilir.

Sonuç olarak öğrenme merkezlerinin çocukların sosyal becerilerini, dil gelişimlerini ve öz yönetimlerini desteklemesi yanı sıra çocukların bireysel ilgi alanlarına uygun aktiviteler sunarak motivasyonlarını artırdığı ve daha derinlemesine öğrenme deneyimleri sağladığı aşikârdır (Clevenger ve Pfeiffer, 2022; Smith, 2020). Bu doğrultuda okul öncesi eğitimde yer alan öğrenme merkezlerinin mevcut durumu materyal, konum, güvenlik unsurları, yeterlilikleri, ergonomi durumları açısından okul öncesi öğretmenlerinin görüşleri doğrultusunda ortaya konulmuştur. Öğretmenler tüm bu ele alınan faktörler doğrultusunda mevcut duruma yönelik genelde olumlu görüş belirtmişler bazı geliştirilebilir durumları dile getirmişlerdir.

Araştırmacılara, okul öncesi eğitimde öğrenme merkezlerinin etkin kullanımını artırmaya yönelik daha geniş çaplı ve uzun süreli çalışmalar yapmaları önerilmektedir. Okul öncesi eğitim kurumlarının öğrenme merkezlerini geliştirirken öğretmenlerin görüşlerine daha fazla önem verilmesi önerilir. Öğrenme merkezlerinin etkin kullanımını artırmak amacıyla öğretmenlere yönelik hizmet içi eğitim programları düzenlenmesi önerilir. Ayrıca, MEB (2024) programı çerçevesinde öğrenme merkezlerinin oluşturulması ve bu merkezlerin süreklilik arz edecek şekilde geliştirilmesi önerilir. Okul öncesi eğitimdeki fiziksel koşulların iyileştirilmesi de önemli bir adım olarak önerilir.

Etik Kurul Belgesi

Etik Kurul Komisyon Adı: Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Sosyal ve Beşeri Bilimler Kurulu

Etik Kurul Belge Tarihi ve Protokol No: 06.08.2021 ve 2021-08-26 no'lu başvuru

Sayı: E-60263016-050.06.04-72078, 07.09.2021 kabul tarihi

Bilgilendirme

Bu çalışma Elaldi danışmanlığında, Durmaz tarafından 2024 yılında tamamlanan “Okul Öncesi Eğitimde Öğrenme Merkezlerinin Mevcut Durumunun ve Kullanımının Öğretmen Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi” isimli yüksek lisans tezinin bir bölümüdür.

Yazar Katkı Beyanı

Kevser DURMAZ: Verilerin toplanması, işlenmesi, analizi, yorumlanması, inceleme yazma, düzenleme (%50).

Şenel ELALDI: Metodoloji, verilerin analizi ve yorumlanması, denetim, inceleme-yazma, düzenleme (%50).

KAYNAKÇA

Aktın, K., ve Aşçı, A. (2021). Okul öncesi sınıflarında öğrenme merkezlerine yönelik öğretmen görüşleri. *Başkent University Journal of Education*, 8(1), 57-66.

Aral, N., ve Can Yaşar, M. (2015). *36-72 aylık çocuklar için eğitim programı*. A. Köksal Akyol (Eds.), Okul öncesi eğitim programları içinde (ss.77-114) Ankara: Hedef CS Basın Yayın.

Aysu, B., ve Aral, N. (2016). Okul öncesi öğretmenlerinin öğrenme merkezleri hakkındaki görüş ve uygulamalarının incelenmesi. *Kastamonu Education Journal*, 24(5), 2561-2574.

Ayvacı, H. Ş., Devecioğlu, Y., ve Yiğit, N. (2002). Okul öncesi öğretmenlerinin fen ve doğa etkinliklerindeki yeterliliklerinin belirlenmesi. *V. Ulusal Fen Bilimleri ve Matematik Eğitimi Kongresi*, 16, 18.

Babaroğlu, A., ve Metwalley, E. O. (2018). Erken çocukluk döneminde fen eğitimine ilişkin okul öncesi öğretmenlerinin görüşleri. *Hitit Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 11(1), 125-148.

Başaran, S. T., ve Ulubey, Ö. (2018). 2013 Okul öncesi eğitim programının değerlendirilmesi. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 51(2), 1-38.

Clevenger, K. A., McKee, K. L., ve Pfeiffer, K. A. (2022) Classroom location, activity type, and physical activity during preschool children’s indoor free-play. *Early Childhood*

Education Journal, Early Childhood Education Journal, 50(3), 425–434.

<https://doi.org/10.1007/s10643-021-01164-7>

Clevenger, K. A., ve Pfeiffer, K. A. (2022). Teacher-report of where preschool-aged children play and are physically active in indoor and outdoor learning centers. *Journal of Early Childhood Research*, 20(1), 3-12. <https://doi.org/10.1177/1476718X211033641>

Cosgrove, M. S. (1992). *Inside learning centers*. <https://files.eric.ed.gov/fulltext/ED356875.pdf>

Çetin, M., ve Çetin, G. (2021). 21. yüzyıl becerileri açısından MEB okul öncesi eğitim programına eleştirel bir bakış. *Yaşadıkça Eğitim*, 35(1), 235-255.

Demirci, F. G., ve Şıvgın, N. (2017). Okul öncesi öğretmenlerinin öğrenme merkezleri ile ilgili uygulama ve görüşleri. *Electronic Turkish Studies*, 12(8), 271-292.

Demiriz, S., Karadağ, A., ve Ulutaş, İ. (2003). *Okul öncesi eğitim kurumlarında eğitim ortamı ve donanım*. Ankara: Anı Yayıncılık.

Demiriz, S., ve Ulutaş, İ., (2000). Okul öncesi eğitim kurumlarındaki fen ve doğa etkinlikleri ile ilgili uygulamaların belirlenmesi. *IV. Fen Bilimleri Eğitimi Kongresi*, 86-90. Erzurum, Türkiye.

Dodge, D. T., Colker, L. J., ve Heromen, C. (2008). *The creative curriculum for preschool*. (4th ed.). Washington, DC: Teaching Strategies.

Dudek, M. (2000). *Architecture of schools: The new learning environments*. Boston: Architectural Press.

Dülgeroğlu, T., ve Günindi, Y. (2022). Reflection of learning centers in pre-school education institutions to the classes: The case of Aksaray. *Aksaray Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*. 6(1), 80-97.

Elis, M. J., ve Arnold, H. (2006). *The educator's guide to emotional intelligence and academic achievement: Social-emotional learning in the classroom*. Thousand Oaks, CA: Corwin Press.

Gökçe, B. (1988). *Toplumsal bilimlerde araştırma*. Savaş Yayınları.

- Güzelyurt, T., Dayanan, F., Çakır, S., ve Ahmetoğlu, A. (2019). Okul öncesi öğretmenlerinin öğrenme merkezlerine ilişkin görüşleri. *Uluslararası Ders Kitapları ve Eğitim Materyalleri Dergisi*, 2(1), 62-75.
- Jones, M. L., ve Reynolds, T. (2021). Enhancing learning through updated preschool environments. *Educational Research and Reviews*, 16(4), 147-160.
- Kaçan, M. O., Dedeoğlu, N., Karayol, S., ve Kimzan, İ. (2021). Okul öncesi sınıflarda öğrenme merkezlerinin incelenmesi. *Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 8(2), 436-451.
- Kan, A. Ü., ve Yel, E. (2018). Okul öncesi sınıflardaki sanat merkezlerinin etkililiğine ilişkin öğrenci-öğretmen-veli görüşleri. *The Journal of Academic Social Science Studies*, 71, 137-152.
- Kantrowitz, E., ve Evans, J. W. (2004). The relation between the ratio of children per activity area and off-task behaviour and type of play in day care centres. *Environment and Behavior*, 36, 541-447.
- Karasar, N. (2018). *Bilimsel araştırma yöntemi*. Ankara: Nobel Yayınları.
- Karlıdağ, I. Ö. (2021). Creating learning environments in preschool classrooms: perspectives of pre-service preschool teachers. *International Journal of Progressive Education*, 17(3), 327-342.
- Kocamanoğlu, D. Ö. (2014). *Öğrenme merkezleri kullanılarak oluşturulan bir okul öncesi eğitim sınıfında çocukların sanat ürünlerinin incelenmesi ve estetik yargılarının belirlenmesi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Maxwell, L. E., Mitchell, M. M., ve Evans, G. W. (2020). Effects of environmental factors on children's learning and development in early childhood settings. *Journal of Environmental Psychology*, 67, 101-108.
- MEB. (2013). *Okul öncesi eğitim programı*. <https://tegm.meb.gov.tr/dosya/okuloncesi/ooproram.pdf>
- MEB. (2024). *Okul öncesi eğitim programı*. <https://tegm.meb.gov.tr/dosya/okuloncesi/guncellenenokuloncesiegitimprogrami.pdf>

- Metin, Ş. (2017). Okul öncesi eğitim kurumlarındaki öğrenme merkezlerindeki uygulamaların incelenmesi. *Türk Eğitim Dergisi*, 6(1), 1-16.
- Mwoma, T., Begi, N., ve Murungi, C. (2018). Safety and security in preschools: A challenge in informal settlements. *Issues in Educational Research*, 28, 720-736.
- Nsamenang, A. B. (2004). *Cultures of human development and education: Challenge to growing up in Africa*. New York: Nova.
- Ogelman, H. G., ve Karakuzu, E. (2016). MEB 2013 okul öncesi eğitim programında belirtilen öğrenme merkezlerinin uygulamaya yansımalarının incelenmesi: Aydın ili örneği. *Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 6(2), 73-98.
- Oğuzkan, Ş., ve Oral, G. (2002). *Orta dereceli kız teknik öğretim okulları okul öncesi eğitimi*. İstanbul: Milli Eğitim Basımevi.
- Özsırkıntı, D., Akay, C., ve Bolat, E. Y. (2014). Okul öncesi öğretmenlerinin okul öncesi eğitim programı hakkındaki görüşleri (Adana ili örneği). *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 15(1), 313-331.
- Özyürek, A., ve Kılınç, N. (2015). Okul öncesi eğitim kurumlarındaki öğrenme merkezlerinin çocukların serbest oyun davranışları üzerine etkisi. *Karabük Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 5(2), 125-138.
- Ramazan, O., Çiftçi, H., ve Tezel, M. (2018). Okul öncesi sınıflarındaki öğrenme merkezlerinin durumunun belirlenmesi ve öğretmenlerin öğrenme merkezleri hakkındaki görüşlerinin incelenmesi. *Erken Çocukluk Çalışmaları Dergisi*, 2(2), 213-233.
- Sevinç, M. (2017). *Okul öncesi eğitimde materyal seçimi ve kullanımı*. Nobel Yayıncılık.
- Shonkoff, J. P., ve Phillips, D. A. (Ed.). (2000). *From neurons to neighborhoods: The science of early childhood development*. Washington, D.C: National Academy Press
- Smith, R. J. (2020). The role of learning centers in early childhood education. *Early Education Journal*, 33(3), 102-110.
- Şahin, G. (2020). *Okul öncesi öğretmenlerinin öğrenme merkezlerine ilişkin görüşleri ve sınıf içi uygulamaları*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Kütahya Dumlupınar Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Kütahya.

- Şener, T., ve Ülkü, F. (2016). *Okul öncesi dönemde yaratıcılık eğitimi*. Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Tanrikulu, R., Dağdaş, E., ve Kızıroğlu, F. (2023). Okul öncesi sınıflarındaki öğrenme merkezlerinin durumuna ilişkin öğretmen görüşleri. *Social Mentality And Researcher Thinkers Journal (Smart Journal)*, 9(74), 4094-4111.
- Veneziano L., ve Hooper J. (1997). A method for quantifying content validity of health-related questionnaires. *American Journal of Health Behavior*, 21(1), 67-70.
- Yurdugül, H. (2005). Ölçek geliştirme çalışmalarında kapsam geçerliği için kapsam geçerlik indekslerinin kullanılması [Using content validity indices for content validity in scale development studies]. In *Proceedings of the 14th national Educational Sciences Congress* 28-30 September 200. <https://yunus.hacettepe.edu.tr/~yurdugul/3/indir/pamukkalebildiri.pdf5>

EXTENDED SUMMARY

In children's development and learning, factors such as educators, educational programs, methods, materials and classroom arrangements are of great importance. In the preschool education program, research recommends creating various learning centers that will allow children to actively participate in the education process in the classroom, to structure knowledge, and to support their skills individually or by forming small groups (Dülgeroğlu & Günindi, 2022). Learning centers in preschool education are important areas that help children gain various skills. These areas are located in preschool classes and create special areas for children in line with their abilities and interests and enable them to focus on learning (Shonkoff & Phillips, 2000; Özyürek & Kılınç, 2015). The aim of these centers is to allow children to learn through play, which is the most permanent learning method. In these centers, children have the opportunity to use the materials that allow children to develop different skills, use their imagination and collaborate with their friends. Therefore, these centers support children's discovery, learning and social interactions and help them learn permanently (Aral & Can Yaşar, 2015; Cosgrove, 1992; Özyürek & Kılınç, 2015). The recommended centers in preschool education institutions are block, reading and listening, writing, music, art, mathematics, science and dramatic play centers. The block center is a center where children reveal their creativity and use their imagination to concretely express their trial-and-error processes. In this center, children have the opportunity to build and display structures that they visualize and design in their minds. Through building games, children create their own original products with different materials. While building structures in the block center, children develop their skills related to science and mathematics concepts (such as shape, weight, balance, number, area, measurement). At the same time, they strengthen their social skills, such as playing with their friends, helping each other and cooperating, language and communication skills, hand-eye coordination and motor skills (Şener & Ülkü, 2016). The reading and listening center is an environment where children can develop their language and communication skills, and support their imagination and creativity. It helps children develop a positive attitude towards books and supports early literacy skills. Children experience pre-reading and reading skills such as telling stories by looking at pictures in books, turning book pages, and imitating reading by following the writing with their fingers. Individual or group reading activities contribute to children's social and emotional development (MEB, 2013). The art center is a learning area designed to provide an environment where children can interact with different materials and make discoveries, and to develop aesthetic perceptions and manipulative skills in this process,

allowing them to create new ideas and original products based on their past experiences and learning (MEB, 2013). This center is one of the important environments for developing children's creativity, strengthening their aesthetic perception and getting to know different cultures while allowing them to freely explore their artistic expressions (Şahin, 2020). The science center aims to awaken children's sense of curiosity and desire to learn and support their skills such as discovering new things about the world, developing scientific process skills, and predicting, observing and experimenting (Demiriz & Ulutaş, 2000). The mathematics center is an important environment that helps children discover, experience, learn mathematical concepts, and relate them to their daily lives, and to develop their interactions and understanding with mathematics (MEB, 2013). The dramatic play center is an area where children use their imagination and creativity to take on different roles and express their feelings and thoughts. In this center, children are given the opportunity to take on various roles and imitate real-life experiences. Children develop their language, communication and social skills through the games they play in the dramatic play center (Kocamanoğlu, 2014).

There are qualitative studies in the literature that examine the situation evaluation of learning centers based on teachers' opinions (Güzelyurt et al., 2019; Demirci & Şıvgın, 2017; Ramazan, Çiftçi & Tezel, 2018; Metin, 2017). However, this study aims to contribute to the field in the context of the organization of learning centers in preschool education classes by considering the use of learning centers in preschool education in a quantitative way. In this context, this study aims to make an evaluation of the current status of learning centers in preschool education (material status of the centers, location, security elements, competencies, ergonomic status). The survey model was used within the scope of quantitative research. The universe of the research consisted of preschool teachers working in official and private institutions in Türkiye in the 2023-2024 academic year. The sample of the research consisted of 130 preschool teachers who were included in this universe and accepted to participate in the study voluntarily, using the simple random sampling method. The data were collected with a questionnaire developed by the researchers and aimed to determine the opinions of preschool teachers on the current status of learning centers. For the content validity of the questionnaire, the content validity ratios were calculated by taking the opinions of three preschool teachers, two educational sciences faculty members and three preschool expert faculty members ($N=8$), and the content validity index (0.95) was statistically significant [$(0.95 > 0.78)$ $CVI > CVR$]. Descriptive statistics (frequency, percentage, mean, standard deviation) were used in the analysis of the data. The results revealed that the participants emphasized that the classroom

centers were equipped with materials appropriate to the number of children. Most participants stated that they had the most appropriate and optimal variety of materials for the class size, the materials were durable, these materials were suitable for health conditions, the materials had the characteristics of the learning centers and they were renewed by taking action according to the current situation. The study determined that the positioning of the learning centers was appropriate within the classroom and was compatible with neighboring centers. The results emphasized that the centers allowed children to move freely, provided ease and comfort for activity practices, individual and group activities. However, most participants stated that the centers were not spacious enough. Positive views emerged more regarding the fact that the learning centers did not contain the possibility of accidents. In addition, the fixing of shelves and cabinets in terms of safety allowed the participants to have less concern about the possibility of accidents. In terms of adequacy, the block center, book center and art center were sufficient for learning. On the other hand, the music center, science center and dramatic play center were learning centers that needed to be developed. The centers were also aesthetic, easy to clean and usable, at a height that children could reach and where the teacher could see every point, and were created according to the elements in the MEB (2013) preschool program. The study also concluded that the centers had their names and visuals hung, had an open shelf system and the shelves were at a height that children could reach. As a result, it is obvious that learning centers support children's social skills, language development and self-management, as well as increasing children's motivation and providing more in-depth learning experiences by offering activities suitable for their individual interests. Although teachers generally expressed positive views on the current situation for these centers, they also expressed some situations that could be improved. In line with the findings of the research, researchers recommend that preschool education institutions take the opinions of teachers into consideration when developing learning centers, organize in-service training programs for teachers to increase the effective use of learning centers, establish and develop learning centers within the scope of the MEB (2024) program, and improve physical conditions.